

Scholar

LUTY/
MARZEC

2021

120 (310)

„SCHOLAR” - gazetka Państwowego Gimnazjum Polskiego w Daugavpils

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

Święto obchodzone 21 lutego, które zostało ustanowione przez UNESCO 17 listopada 1999 roku. W tym dniu przypominamy sobie jak ważną wartością jest znajomość i rozwój języka. Bogactwo językowe daje możliwość na rozwój dziedzictwa kulturowego. Z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego uczniowie klasy 12 przygotowali film „Powtórka do matury”

<https://fb.watch/4xkqwICvoO/>

KIEDY I JAK WITAJĄ WIOSNĘ RÓŻNE NARODY?

Święto powitania wiosny obecne jest we wszystkich kulturach na świecie, swoimi korzeniami sięga pierwotnych obrzędów pogańskich, związanych z kulturą agrarną. Wiosna oznacza przebudzenie, powrót życia; nic dziwnego, że od zawsze ludzie szczególnie celebrowali ten zwyczaj pożegnania zimy i przywołania wiosny, ciepła, słońca, światła. Na stronie internetowej Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego można zapoznać się z ciekawym artykułem o wiosennych zwyczajach w różnych krajach na świecie. Zapraszamy do przeczytania fragmentów.

Bulgaria: przekupywanie Baby Marty (1 marca)

Baba Marta to znana w Bułgarii złośliwa staruszka, która za wszelką cenę stara się opóźnić odejście zimy. Aby do tego nie doszło, Bułgarzy przygotowują białe – czerwone gałganki zwane martenicami.

W numerze:

• *Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego*

• *Kiedy i jak witają wiosnę różne narody?*

• *Dzień Kobiet*

• *XV Olimpiada Literatury i Języka Polskiego na Łotwie*

• *„Pavasara izaicinājums”*

Gałganki te mają różny kształt: jedne mają postać laleczek, inne są pomponikami czy wstążeczkami. Pierwszego marca Bułgarzy obdarowują się tymi gałgankami, co ma zadowolić Babę Martę do tego stopnia, by ta nie opóźniła odejścia zimy. Martenicami dekoruje się również drzewa i domy, są one symbolem budzenia się świata po zimowym śnie.

Serbia (6 maja): woda symbolem odnowy

Paparuda to wiosenny zwyczaj rytualnego wywoływania deszczu, obchodzony w Rumunii oraz krajach zamieszkałych przez Słowian południowych – m.in. w Serbii i Macedonii. Wiąże się on z procesjami barwnych korowodów dziewcząt i chłopców przez wieś lub miasteczko, połączonymi ze śpiewaniem piosenek i oblewaniem uczestników wodą.

Japonia (3 lub 4 lutego): odpędzanie demonów

Głównym punktem obchodów święta wiosny jest odpędzanie demonów przez mężczyzn urodzonych w roku, w którym patronuje dane zwierzę albo osoby najstarsze w domu. Obrzęd polega na rzucaniu w złe duchy prażonymi ziarnami – przeważnie soi. Wykrzykują również zaklęcia: „Demony precz, szczęście przyjdź!”. Aby zapewnić sobie szczęście, ludzie zbierają te ziarenka i zjadają tyle, ile mają lat – plus jedno za pomyślny rok.

Indie (miesiąc phalguna luty – marzec): święto Holi

Z okazji zrównania dnia z nocą, w miesiącu phalguna na przełomie lutego i marca rozpoczyna się jedno z najradośniejszych i najbardziej kolorowych świąt. Tego dnia mieszkańcy Indii polewają się barwioną wodą i posypują kolorowym proszkiem zwanym gualal. Zwyczaj ten symbolizuje pożegnanie zimy i przywitanie budzącej się do życia przyrody. W zwyczajach święta Holi niektórzy widzą wiele związków z naszą Wielkanocą.

Hiszpania (16 – 19 marca): święto ognia

Przygotowania zaczynają się już na początku marca, gdy mieszkańcy przygotowują ogromne kukły nazywane fallami. Tworzą je z kartonu, plastrów, wosku i drewna. 16. marca odbywa się wielka parada rzeźb, a kulminacyjnym punktem obchodów jest 19 marca, gdy kukły zostają spalone.

Irlandia (1 luty): Imbolc czyli magia światła

Nadejście dnia św. Brygidy wiązało się z czasem płodności, owce zaczynały dawać mleko, słońce, świecąc coraz wyżej i mocniej, ogrzewało ziemię, która przygotowywała się do wydania nowych plonów. Św. Brygidę, która w celtyckiej mitologii utożsamiana była z młodą, pełną życia dziewczyną, wspomina się pierwszego dnia lutego, a więc wówczas, gdy jeszcze oznaki wiosny były niemal niezauważalne.

Norwegia (połowa maja): słodkie poczęstunki

Najpóźniej, bo w połowie maja, wita wiosnę Norwegia. Ten dzień nie jest przypadkowy. Po pierwsze to rocznica niepodległości, a po drugie dopiero wtedy Femund zaczyna odmarzać. Kiedy zaczyna znikać lodowa kora, to znak, że można zmienić odzież zimową na lżejszą. Tego dnia ludzie odwiedzają sąsiadów i zapraszają ich na pannekaker og multer – naleśniki z dżemem z moroszeki.

Polska (21 marca): pierwszy dzień wiosny i dzień wagarowicza

Dawniej czas nadejścia wiosny był to czas zasiewów i oczekiwania na plony. Ludzie wierzyli, że obrzęd topienia Marzanny może to przyspieszyć, ma też symbolizować dostatek w nadchodzącym roku. Marzanna to uosobienie zimy oraz śmierci. Wyprowadzenie jej poza zabudowania wsi i spalenie lub zatopienie miało przywołać wiosnę. Obecnie to głównie zabawa dla dzieci i młodzieży. Jest to świetna okazja do wyjścia ze szkoły (przepadają lekcje!). Jest to także pretekst do wagarowania bez zgody nauczycieli, którzy zwykle traktują to z większym niż zazwyczaj pobłażaniem.

Według: <http://www.sjkip.us.edu.pl/>,
www.wikipedia.pl

NIE TYLKO MARIA SKŁODOWSKA-CURIE...

W marcu jak co roku świętujemy Dzień Kobiet. Oficjalnie święto ustanowione zostało w 1910 roku, ale pierwszy Dzień Kobiet odbył się 28 lutego 1909 roku w Nowym Jorku. Od tamtego czasu, w wielu krajach na świecie kobiety 8 marca otrzymują życzenia, zostają obdarowane kwiatami i prezentami. Ale w wielu krajach jest to też dobry moment, by przyrzeć się społecznej sytuacji kobiet, roli jaką pełnią w społecznościach i przede wszystkim, jaka jest sytuacja praw kobiet. Warto również zaprezentować sylwetki niektórych znanych Polek. Ich imiona i nazwiska są nam dobrze znane, losy życiowe i osiągnięcia – nie zawsze.

Wisława Szymborska

Jedna z najwybitniejszych współczesnych poetek, krytyk literacki, felietonistka, tłumaczka. Podczas okupacji pracowała jako urzędniczka na kolei. Przez całe życie była związana z Krakowem. Za swoją poezję w 1996 r. otrzymała Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Jej tomiki wierszy przetłumaczono na 42 języki. Dama Orderu Orła Białego. Była osobą niezwykle skromną, łagodną i bardzo dowcipną.

Maria Konopnicka

Poetka, nowelistka, publicystka, tłumaczka. Redagowała pismo dla kobiet „Świt”. W swej twórczości dużo miejsca poświęciła dzieciom. Walczyła o prawa kobiet, brała udział w akcjach potępiających represje władz pruskich. Po opuszczeniu męża sama wychowywała 6 dzieci. Jest autorką „Roty”, jednej z najważniejszych polskich pieśni patriotycznych. Zmarła na zapalenie płuc.

Irena Sendlerowa

Pielęgniarka, działaczka społeczna i charytatywna. W czasie II wojny światowej była członkiem Rady Pomocy Żydom. Uratowała około 2500 żydowskich dzieci. Po wojnie pracowała na rzecz dzieci, tworzyła domy sierot. Uhonorowana medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata oraz Orderem Orła Białego. Przeżyła 98 lat.

Hanna Suchocka

Prawniczka i wykładowczyni akademicka. W latach 1992 – 1993 pierwsza kobieta premier w Polsce. Zaangażowana w politykę, wielokrotna posłanka na Sejm. Była ministrem sprawiedliwości i prokuratorem generalnym. Przez kilkanaście lat zajmowała stanowisko ambasadora Polski przy Stolicy Apostolskiej. Dama Orderu Orła Białego.

Maria Skłodowska-Curie

Wybitna uczona, fizyczką i chemiczką. Mieszkała i pracowała w Paryżu. Pierwsza kobieta będąca profesorem Sorbony. Żona Pierre'a Curie, francuskiego fizyka, z którym w 1898 r. odkryła rad i polon. Autorka pionierskich prac z fizyki i chemii jądowej. Współtwórczyni nauki o promieniotwórczości,

wprowadziła nazwę „radioaktywność”. Dwa razy otrzymała Nagrodę Nobla – w 1903 r. z fizyki (wraz z mężem) i w 1911 r. z chemii. Jako jedyny naukowiec Nobla dostała w dwóch różnych dziedzinach nauk przyrodniczych. Założyła Instytut Radowy w Paryżu, z jej inicjatywy powstał Instytut Radowy w Warszawie. Jedną z pierwszych polskich taterniczek, wytyczała szlaki w Tatrach i jako jedna z pierwszych kobiet wspinała się po górach w spodniach. Jako pierwsza nie-Francuzka została pochowana w paryskim Panteonie.

Agnieszka Holland

Reżyser. Sama pisze scenariusze do swoich filmów. Pierwsze kroki w zawodzie stawiała u boku wybitnych polskich Reżyserów Krzysztofa Zanussiego i Andrzeja Wajdy. Jej kino reprezentuje polską szkołę kina moralnego niepokoju, jej bohaterowie często stają przed trudnymi wyborami.

Filmy Agnieszki Holland zdobywały wiele nagród na prestiżowych festiwalach: w Cannes, Berlinie czy Montrealu. Trzykrotnie nominowana do Oscara. Od 1981 r. mieszka i pracuje na Zachodzie. Jest członkiem Europejskiej Akademii

Filmowej w Berlinie, od 2014 r. – przewodniczącą komisji. Oprócz robienia filmów zajmuje się tłumaczeniem literatury czeskiej na język polski. Znane filmy Holland: „Plac Waszyngtona”, „Europa, Europa”, „Tajemniczy ogród”, „W ciemności”.

Emilia Plater

Bohaterka narodowa. Kapitan Wojska Polskiego, walczyła w powstaniu listopadowym. Wielkie wrażenie wywarła na niej postać Joanny d'Arc, którą starała się naśladować.

Na wieść o wybuchu powstania obcięła włosy i w męskim stroju, razem z przyjaciółką Marią Prószyńską, utworzyła kilkusetosobowy oddział.

Stoczyła kilka zwycięskich walk. Cieszyła się sympatią i szacunkiem żołnierzy, którzy docenili jej waleczność. Zmarła z powodu choroby. Stała się symbolem patriotyzmu i walki o niepodległość. Jest patronką wielu polskich szkół.

Olga Tokarczuk

Pisarka, eseistka i autorka scenariuszy. Jej twórczość jest doceniana na całym świecie, o czym świadczą liczne nagrody. Za jej najwybitniejsze dzieła uznawane są książki: „Bieguni” i „Księgi Jakubowe”. W 2019 roku zdobyła Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Jest to ogromne wyróżnienie dla pisarki. Jest ona 5. Polakiem i 15. kobietą na świecie z literackim Noblem. Jest wegetarianką i feministką. Aktywnie wspiera prawa zwierząt, walczy o ochronę środowiska.

Źródła: <https://zyciorysy.pl/>, www.specjalni.pl, www.wikipedia.pl

XV OLIMPIADA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO NA ŁOTWIE

26 marca odbył się ostatni etap OLiJP na Łotwie. Nad organizacją olimpiady czuwał Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. W podsumowaniu online uczestniczyli: jury, konsul RP w Rydze Małgorzata Hejduk-Gromek, Dyrektor Gimnazjum Polskiego w Daugavpils, uczniowie i nauczyciele.

Podczas spotkania przedstawione zostały wyniki tegorocznych zmagania: Mija Laizane z Rezekne,

Leons Seleznovs z Rygi i Anastazja Saveika z Daugavpils bēdā reprezentowāt Łotwē na szczeblu centralnym olimpiady. Podczas tej ostatniej części olimpiady uczestnicy przyjeżdżali do Warszawy, gdzie spotykali się ze swoimi rówieśnikami z całej Polski oraz z innych państw. Obecnie ze względu na sytuację kryzysową zwiāzanā z pandemiā, konkurs przeprowadzony bēdziē online na platformie zoom. Ostatni etap wymaga od uczestnikōw z Polski i spoza kraju takiego samego przygotowania i tych samych lektur. Rōżnica jest jedynie taka, że wszyscy uczniowie spoza Polski w pierwszym dniu przystēpujā do części ustnej wybierajāc odpowiednie tematy z "Przewodnika po tematach", a w kolejnym dniu przystēpujā do części pisemnej, niezaleźnie od wyniku części ustnej. Laureaci i finaliści otrzymujā wolny wstēp na studia na kierunku filologia polska na wybranym uniwersytecie (najczēściej jest to Uniwersytet Warszawski lub Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) i piēcioletnie stypendium Rządu RP. Gratulujemy i życzymy powodzenia w kolejnych zmaganiach z literaturā i jēzykiem polskim.

ĢIMNĀZIJAS PAVASARA SPORTA AKCIJAS REZULTĀTI. SKOLĒNI, VECĀKI UN SKOLOTĀJI SAVĀCA VAIRĀKUS TŪKSTOŠUS KILOMETRU!

Pavasariģā gaisotnē no 22. līdz 26. martam ģimnāzijā norisinājās „Pavasara izaicinājums.” Pasākuma mērķis bija izaicināt sevi un doties ārā – soļot, skriet, nūjot, braukt ar velosipēdiem.

Rezultāti iepriecinoši - dalībnieku kopskaits 200, 188 no kuriem - skolēni, pārējie vecāki un skolotāji. Mums visiem kopā izdevās savākt 5418,13 kilometrus, no kuriem 4000,34 kilometri ir skolēnu sniegums.

Katrā klašu grupā tika noteikti labākie

1. - 3. klases grupā uzvaras laurus plūca:

3.b klases skolēni - Mareks Orbidāns (79,99 km) un Diāna Hrapāne (72,51 km);

2. vietu izcīnīja Romāns Mareckis (50 km) no 1.a klases un 3.b klases skolniece Karīna Upeniece (42,26 km) un

3. vietā ierindojās 2.b klases skolēns Timofejs Vilkovs (41,5 km) un 1.b klases skolniece Evlālīja Savicka (35,08).

4.-6. klases grupā 1. vietas ieguvēji ir 5.b klases skolēni – Ričards Sadikovs (73 km) un Viktorija Staņeviča (51 km),
2. vietu izcīnīja Jaroslavs Medvedevs (43,24 km) no 5.a klases un Elīna Ragine (39,21 km) no 4.a klases,
3. vietu ieguva 4.a klases skolēni – Artjoms Šcerbakovs (40,39 km) un Darja Veličko (35 km).

Visplašāk pārstāvētajā 7.-12. klašu grupā

uzvaru izcīnīja Čerņavskis Antons (85,4 km) no 7.a klases un Evelīna Krivicka no 9. klases, kura veica 98,86 kilometrus, uzrādot labāko rezultātu skolā.

2. pozīcijā ierindojās Andris Karpenko no 10. klases (66,86 km) un 9. klases skolniece Anna Stankova (69,58 km),

3. vietu ieņēma Ralfs Baško no 10. klases (62,35 km) un Ksenija Baranovska no 7.a klases ar rezultātu 59,8 kilometri.

Vecāku grupā labākus rezultātus uzrādīja Valērijs Baranovskis (81,74 km) un Katažina Hotina (53,16 km).

Skolotāju grupā sportisko piemēru parādīja skolas direktore Haļina Smuļko ar 55,78 km sniegumu skolas kontā.

Sporta skolotāji un organizatori Skaidrīte Baško un Pāvels Pancenko, kuri arī ieguldīja savus kilometrus kopvērtējumā, pateicas skolotājiem un skolas darbiniekiem par dalību izaicinājumā!

Klašu kopvērtējuma tabula.

Klase	Kilometri
1.a	127,301
1.b	113,04
1.c	23,69
2.a	286,69
2.b	125,11
2.c	69,85
3.a	184,78
3.b	265,81
4.a	261,89
4.b	147,23
5.a	263,92
5.b	188,56
6.a	46,15
6.b	162,81
7.a	219,91
7.b	290,34
8.	209,779
9.	440,54
10.	361,823
11.	137,45
12.	73,76

J.Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzija

Redakcijas grupa: *Marzena Bernacka-Basek, Anita Perlińska*

Tehniska izstrāde: *Jeļena Skopina*

Adrese: Varšavas iela 2, Daugavpils, Latvija

Avīze tiek izdota no 1991.g. Iznāk vienu reizi mēnesī.